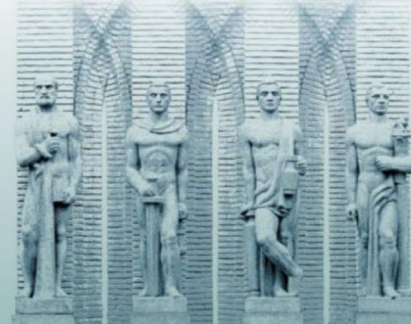

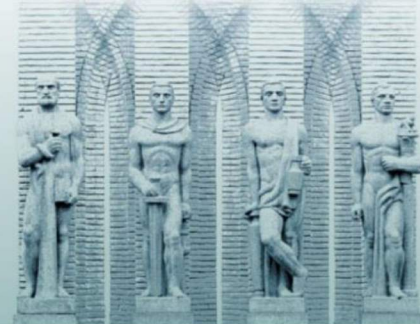
Krav til dei som blir valde

Jf domstollova § 70

- Generelle krav
- Personar utelukka på grunn av stilling
- Personar utelukka på grunn av vandel

Generelle krav til dei som blir valde

Domstollova § 70:

«Den som velges, må ha tilstrekkelige norskkunnskaper, og for øvrig være personlig egnet til oppgaven.

I tillegg må vedkommende:

1. være over 21 år og under 70 år, ved valgperiodens start,
2. ikke være fradømt stemmeretten i offentlige anliggender,
3. ikke være under offentlig gjeldsforhandling eller konkursbehandling eller i konkurskarantene,
4. stå innført i folkeregisteret som bosatt i kommunen på valgdagen, og
5. være statsborger i Norge eller et annet nordisk land, eller ha stått innført i folkeregisteret som bosatt i riket de tre siste år før valgdagen»

Meir om generelle krav til dei som blir valde, Jf domstollova § 70

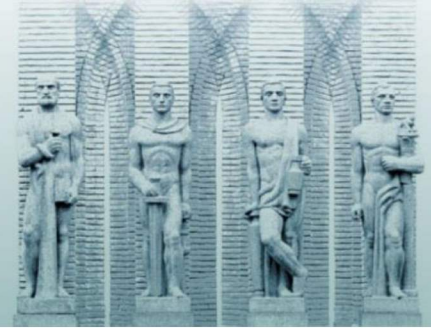
Norskkunnskap

- Må ha tilstrekkelege norskkunnskapar til å forstå tale og tekst, og sjølv uttrykke seg på norsk (fleire fritak inneverande periode på grunn av manglande norskkunnskap)

Personleg eigna

- Må kunne følgje forhandlingane i retten, forstå dei problemstillingar saka reiser og kunne ta stilling og gi uttrykk for si meining. Den som blir vald må og forstå betydinga av å følgje opp innkallingar, og kunne innrette seg etter reglar for når det kan stillast spørsmål m.m
- Blinde og døve kan ikkje veljast
- Uføretrygda og sjukemelde: Å vera sjukemeldt eller uføretrygda er ikkje i seg sjølv til hinder for å kunna veljast som meddommar. Den som blir vald må vera personleg eigna, og ha eit funksjonsnivå som ikkje er til hinder for å bli valt.

Meir om generelle krav til dei som blir valde, Jf domstollova § 70

- **Aldersgrense 21-70 år**

Aldersgrense gjeld alder når valperioden startar 1 januar 2021. Det vil seie at dei som blir valde må vere født etter 31.12.1950 og før 01.01.2000

- **Stemmerett og statsborgarskap**

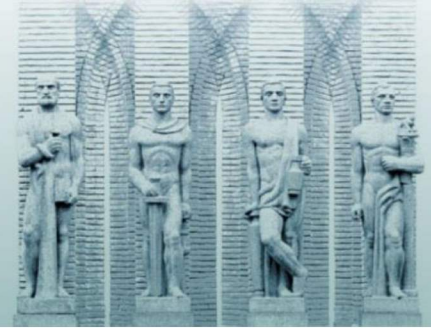
Dei som blir valde må stå innført i folkeregisteret som busett i kommunen på valdagen, og vera statsborgar i Noreg eller eit anna nordisk land, **eller** ha stått innført i folkeregisteret som busett i riket dei tre siste år før valdagen

- **Økonomiske forhold**

Dei som blir valde kan ikkje vere under offentleg gjeldsforhandling eller konkursbehandling eller i konkursskarantene. Kravet gjeld både på valtidspunktet og gjennom valperioden

Personar som har vore i gjeldsforhandling, konkursbehandling eller i konkursskarantene og som er avslutta *før* valet, kan veljast

Utelukking fra valg på grunn av stilling, jf. domstollova § 71

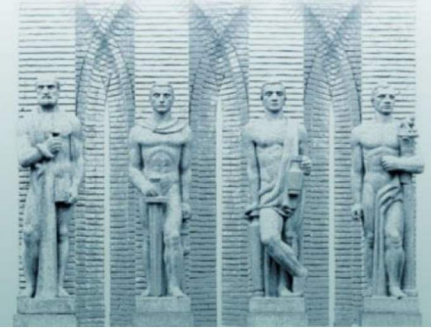

Domstolloven § 71 omfattar fleire typar stillingar:

Politiske stillingar:

- statsråder og statssekretærer
- statsrådene sine personlege og politiske rådgjevarar
- tilsette ved Statsministeren sitt kontor
- fylkesmenn og assisterande fylkesmenn

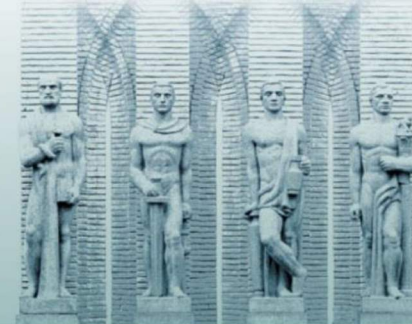
Utelukking fra valg på grunn av stilling, jf. domstollova § 71

Tilsette i justissektoren:

- dommarar, konstituerte dommarar og utnemnde dommarar
- alle tilsette ved domstolane
- alle tilsette i påtalemakta
- alle tilsette i politiet
- alle tilsette i kriminalomsorgen
- alle med begrensa politimynde
- alle tilsette i Justisdepartementet
- alle tilsette i Politidirektoratet
- alle tilsette i Domstoladministrasjonen
- alle tilsette og studentar ved Politihøgskulen
- alle tilsette og studentar ved Fengselsskolen
- praktiserande advokatar og advokatfullmektigar

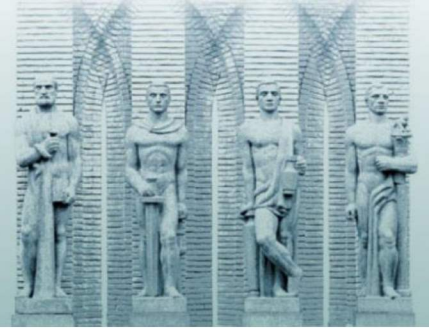
Utelukking fra valg på grunn av stilling, jf. domstollova § 71

Tilsette/verv i kommunar:

- kommunen sin administrasjonssjef
- formannskapet sine medlemmar eller eige valutval
- byrådsmedlemmar
- kommunale tenestemenn som tar direkte del i førebuinga og gjennomføringa av valet
- Ordførarar

Utelukket fra valg på grunn av vandel er: jf § 72 (1 av 6)

1. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i mer enn ett år,

Det er ikkje berre straffa si art, men og straffa si lengde som avgjer kor lenge ein person er utelukka

- Ubetinga fengsel i meir enn eitt år medføre **varig utelukking**

**Utelukket fra valg på grunn av vandel er:
jf § 72 (2 av 6)**

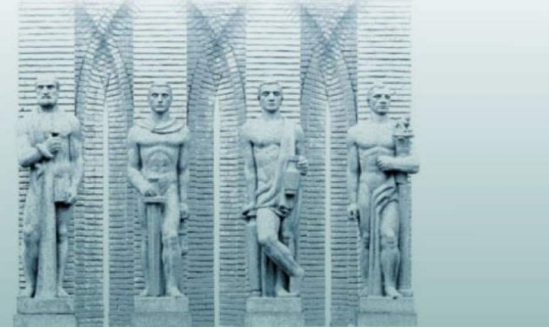

**2. den som er idømt forvaring eller særreaksjoner
etter straffeloven § 40 eller §§ 62 til 65,**

Ein særreaksjon er til dømes dom på overføring til tvungen omsorg eller tvungent psykisk helsevern

- Medfører **varig utelukking**

Utelukket fra valg på grunn av vandel er: jf § 72, (3 av 6)

- 3. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i ett år eller mindre, og det ved valgperiodens start er mindre enn 15 år siden dommen var rettskraftig,**

Den som er idømt utbetinga fridomsstraff i inntil eitt år er utelukka i 15 år, rekna frå når dommen var rettskraftig

Utelukket fra valg på grunn av vandel er: jf § 72 (4 av 6)

- 4. den som er idømt betinget fengselsstraff, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig,**

Den som er idømt betinga fridomsstraff uansett straffa si lengde er utelukka i 10 år, rekna frå når dommen var rettskraftig

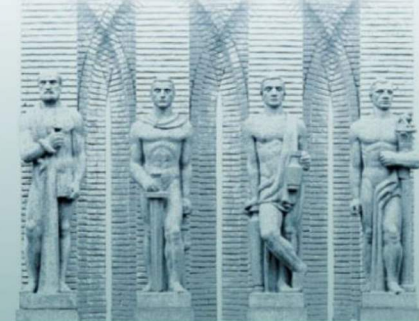
Utelukket fra valg på grunn av vandel er: jf § 72 (5 av 6)

- 5. den som er idømt eller har vedtatt bøtestraff for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig eller vedtakelsen,**

Når det blir fastsett bøtestraff, er det den generelle strafferamma for det forhold bota gjeld som er avgjerande. Bøtestraff for forhold med ei strafferamme på meir enn eitt år skal medføre utelukking. Det er verken bota sin storleik eller den subsidiære fengselsstraffa som avgjer om ein kan veljast. Bøtestraff har betydning enten den er idømt i retten eller vedkomande har vedtatt førelegg. Forenkla førelegg er ikkje omfatta.

Utelukket fra valg på grunn av vandel er: jf § 72 (6 av 6)

- 6. den som har fått betinget påtaleunndlatelse eller domsutsettelse for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden avgjørelsen var rettskraftig**

Også betinga påtaleunndating og domsutsetting medfører utelukking, dersom det straffbare forholdet har ei strafferamme på meir enn eitt år. Domsutsetting betyr at retten har avsagt dom på straffeskuld, men har unnlatt å idømme straff.

Utelukket fra valg på grunn av vandel er: jf § 72 siste ledd

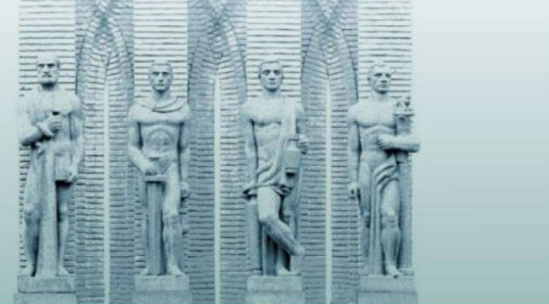
«Dom på samfunnsstraff medfører utelukkelse etter første ledd nr. 1 eller 3, avhengig av lengden av den subsidiære fengselsstraffen. Ved delvis betinget fengselsstraff vurderes hver del for seg etter første ledd»

Samfunnsstraff er ein ubetinga reaksjon, og skal etter § 72 andre ledd medføre utelukking i samsvar med enten nr. 1. eller 3. første ledd, avhengig av lengda av den subsidiære fengselsstraffa.

Sikting

Ei sikting for eit straffbart forhold medfører ikkje utelukking frå val. Ei sikting som ikkje har ført til eit førelegg, skal medføre forbigåing ved trekninga til den enkelte sak, jf. §91 første ledd bokstav c.

Sikting – medfører ikkje utelukking fra val

Sikting

Ei sikting for eit straffbart forhold medfører ikkje utelukking frå val. Ei sikting som ikkje har ført til eit førelegg, skal medføre forbigåing ved trekninga til den enkelte sak, jf. §91 første ledd bokstav c.